

Itäsiperianlaikat ja POAG (Primary Open Angle Glaucoma) eli primääri avokulmaglaukooma

Sairautena glaukooma eli kansan kielellä silmänpainetauti, on yleisin glaukooman muoto, jossa silmänpaine nousee hitaasti ja vaurioittaa näköhermoa. Tämä voi johtaa näkökentän kaventumiseen ja lopulta näönmenetykseen, jos sitä ei hoideta. Koirilla oireet sairaudesta voivat liittyä paitsi suoraan silmän oireisiin, myös sen poikkeavaan käyttäytymiseen mikä on seurausta näkökyvyn heikkenemisestä tai kivusta silmässä.

Mitä POAG tarkoittaa?

- Primäärinen: Tauti ei ole seurausta muista silmäsairauksista.
- Avokulmaglaukooma: Silmän kammiokulma, jonka kautta silmäneste poistuu, on avoin.
- Glaukooma: Silmänpainetauti, joka vaurioittaa näköhermoa.

Suomessa itäsiperianlaikoilla löydettiin alun perin ehkä hieman vahingossakin geenitestin avulla kyseisen sairauden geenimuodon kantajia 2019. Pian tämän jälkeen jaoston tietoon tuli yksittäisiä glaukoomaan sairastuneitakin koiria – aivan yksittäisiä tapatuksia virallisena ilmoituksena, muutamia niin sanottujen huhupuheiden myötä, mutta näitä emme tietenkään voi huomioida, koska virallista tietoa koiran sairastumisesta emme ole koskaan saaneet koiran omistajalta.

Geenitestaaminen pääsi kuitenkin tuolloin hyvään vauhtiin. Käytössä oli kattava geenitestipaketti, jossa yhtenä testin osana testattiin tätä POAG kantajuutta. Harmittavasti yhtiön fuusioitumisen myötä, geenitestausta myynyt firma myöhemmin luopui tuosta POAG testistä osana testipakettia (2021). Useampi vuosi meni ilman testauksen mahdollisuutta – itälaikoillahan ei ole koskaan ollut omaa geenitestiä tai -versiota sairaudesta, vaan yleisin geenivirhe, mitä pohjoismaisilla itäsiperianlaikoilla on todettu, on geenin niin sanottu beagle- versio, geeniopin mukaan ADAMTS10 – geenissä sijaitseva virhe. Pari vuotta sitten (2023) geenitestauksia tekevät firmat toivat markkinoille jälleen testin, jolla myös tuo itäsiperianlaikoilla yleisin glaukooma aiheuttava geenivirhe POAG ADAMTS10 – versio saadaan testattua.

Ruotsissa POAG geenitestaukseen sekä geenivirheen olemassaoloon herättiin kevään 2025 aikana. Ruotsin laikajärjestö on reagoinut asiaan kiitettävällä tavalla ja markkinoinut sekä ”rummuttanut” tietoa aiheesta. Testejä on tehty kohta yhtä paljon kuin Suomessa yhteensä (Suomen Laikajärjestön itälaikajaoston tiedossa olevat tulokset) ja karkeasti voi todeta, että geenivirheen kantajia on tällä otannalla löydetty enemmän kuin Suomessa (noin 25 % testatuista). Myös sairastuneista on saatu tietoa Ruotsin järjestön käyttöön enemmän.

Nyt myös Suomessa on viimeistään herättävä geenivirheen olemassaoloon ja alettava toimimaan aktiivisesti!

2026 vuoden alussa voimaan tulevassa Itäsiperianlaikojen jalostuksentavoiteohjelmassa on annettu jo suosituksia tähän liittyen – tavoiteohjelmaan on kirjattu, että jalostukseen käytettäviltä koirilta suositellaan tutkittavaksi geenitestillä POAG (HUOM! ADAMTS10 geeni – geenitestaus on kehittynyt – tänä päivänä geenitestaus firmojen sivuilla mainitaan sekä tuo beagle versio että ADAMTS10-versio riippuen firmasta) – tekisi mieli muuttaa tuo sana suositus sanaksi PITÄÄ, mutta valitettavasti jaoston rahkeet eivät siihen riitä.

Tässä kuitenkin vetoamme jokaiseen itäsiperianlaikakasvattajaan, pentueita suunnittelevaan omistajaan sekä pentujen ottajaan:

- testatkaa koiranne POAG ADAMTS10/beagle – geenitestillä ennen jalostusta! Koskee suunnitellun pentueen molempia osapuolia – sekä urosta että narttua.
- pentujen ottajat – vaatikaa pentujen vanhemmilta tämä testi ennen pennun valintaa ja hankintaa!
- ilmoittakaa jaostolle testien tuloksista (sekä terveet että kantajat) sekä mahdollisista koirien sairastumisista. Keräämme terveysriskilaskuriin näitä tietoja. Terveysriskilaskurin tietoja käytetään hyväksi paitsi jalostusneuvonnoissa, myös rodun olemassa olevan, tällä hetkellä vielä hyvän terveydentilan vaalimisessa! jaoston yhteystiedot: itasiperianlaika@gmail.com

Testaukseen kannattaa varata aikaa – geenitestin tilaus, näytteenotto ja tulosten valmistuminen kestää hyvinkin reilun kuukauden yhteensä.

Muistutuksena ja infona POAG geenivirheen tämänhetkiseen tietoon perustuva periytyvyysmalli (lainattu internetistä):
 Lähde: <https://www.meet-the-basset-breeds.co.uk/health-eyes>

Parents		Puppies (expected proportions)	
Both clear		100% clear	
1 clear, 1 carrier		50% clear 50% carrier	
1 clear, 1 affected		100% carrier	
Both carrier		25% clear 50% carrier 25% affected	
1 carrier 1 affected		50% carrier 50% affected	
Both affected		100% affected	

clear = terve

carrier = kantaja

affected = sairas/sairastuva

Olemme itse käyttäneet Kennelliiton yhteistyökumppaneista Labogenia (www.labogen.com/fi) testauksessa ja olemme koostaneet kuvallisen ohjeen testin tilaukseen liittyen. Ohje tullaan julkaisemaan itäsiperianlaikojen astutuspalstalla sekä sen saa erikseen myös sähköpostitse pyytämällä.

Itäsiperianlaikojen puolesta, itälaikajaosto